

กระทู้ถามแยกเฉพาะที่ ๐๖๕/ร.

สภาผู้แทนราษฎร

๒๖ ธันวาคม ๒๕๖๒

เรื่อง ปัญหาการบริหารจัดการบ้านฮอลันดา ศูนย์เรียนรู้และโบราณสถานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์
กราบเรียน ประธานสภาผู้แทนราษฎร

ข้าพเจ้าขอตั้งกระทู้ถาม ถามรัฐมนตรีว่าการกระทรวงวัฒนธรรม ดังต่อไปนี้

เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๔๗ สมเด็จพระบรมราชาธิบดีวชิราวุธแห่งเนเธอร์แลนด์และองค์รัชทายาท (ปัจจุบันคือสมเด็จพระราชาธิบดีวิลเลม - อเล็กซานเดอร์แห่งเนเธอร์แลนด์) เสด็จพระราชดำเนินเยือน ประเทศไทยเนื่องในวโรกาสครบรอบ ๔๐๐ ปี ความสัมพันธ์ไทย - เนเธอร์แลนด์ และได้พระราชทานเงิน ให้กับรัฐบาลเพื่อสร้างอาคารที่เคยเป็นที่ตั้งของสถานการค้าของเนเธอร์แลนด์ในสมัยกรุงศรีอยุธยา ซึ่งต่อมาได้มีการดำเนินการส่งมอบแก่กระทรวงวัฒนธรรม โดยใช้ชื่อว่าบ้านฮอลันดาซึ่งจัดตั้งเป็น ศูนย์เรียนรู้และโบราณสถานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์ มีจุดประสงค์หลักคือ การให้ข้อมูลและความรู้ แก่นักท่องเที่ยวเกี่ยวกับประวัติศาสตร์หมู่บ้านฮอลันดา และความสัมพันธ์ระหว่างประเทศไทยและ ประเทศเนเธอร์แลนด์ ซึ่งพื้นที่ดังกล่าวได้เคยขึ้นบัญชีเป็นโบราณสถาน แต่ปัจจุบันปรากฏชื่อบุคคลอื่น เป็นเจ้าของในโฉนดและเกิดการเรียกร้องสิทธิ์ในที่ดินดังกล่าวขึ้น จึงขอเรียนถามว่า

๑. กระทรวงวัฒนธรรม ได้เรียกคืนที่ดินดังกล่าวกลับมาเป็นโบราณสถานหรือไม่ ขอทราบ รายละเอียด

๒. กระทรวงวัฒนธรรม มีการจัดเก็บข้อมูลจำนวนนักท่องเที่ยวทั้งในประเทศและต่างประเทศ ว่ามีจำนวนมากน้อยเพียงใด หรือไม่ ขอทราบรายละเอียด

๓. กระทรวงวัฒนธรรม มีการจัดสรรงบประมาณเพื่อดูแลสถานที่ดังกล่าวมากน้อยเพียงใด และมีการบริหารจัดการรายได้และรายจ่ายอย่างไร ขอทราบรายละเอียด

๔. กระทรวงวัฒนธรรม มีการดูแลบำรุงรักษาสถานที่ดังกล่าวให้อยู่ในสภาพที่ดีหรือไม่ อย่างไร โดยเฉพาะอย่างยิ่งเกี่ยวกับปัญหาน้ำท่วมและการจัดระเบียบทางเข้าจากถนนใหญ่อย่างไร ขอทราบรายละเอียด

ขอให้ตอบในห้วงกระทู้ถาม

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

พิสิฐ ลี้อาธรรม

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคประชาธิปัตย์

คำตอบกระทู้ถามแยกเฉพาะที่ ๐๖๕/ร.

ของ นายพิสิฐ ลี้อาธรรม สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคประชาธิปัตย์
เรื่อง ปัญหาการบริหารจัดการบ้านฮอลันดา ศูนย์เรียนรู้และโบราณสถานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์

ข้าพเจ้า นายอิทธิพล คุณปลื้ม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงวัฒนธรรม ขอตอบกระทู้ถาม
ท่านสมาชิกผู้มีความสนใจ ดังนี้

ความเป็นมาของบ้านฮอลันดา

เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๔๗ สมเด็จพระบรมราชินีนาถเบียทริกซ์แห่งเนเธอร์แลนด์และองค์รัชทายาท
(ปัจจุบันคือสมเด็จพระราชาธิบดีวิลเลม - อเล็กซานเดอร์แห่งเนเธอร์แลนด์) เสด็จพระราชดำเนินเยือน
ประเทศไทยเนื่องในวโรกาสครบรอบ ๔๐๐ ปี ความสัมพันธ์ไทย - เนเธอร์แลนด์ และได้พระราชทานเงิน
ให้กับรัฐบาลเพื่อสร้างอาคารที่เคยเป็นที่ตั้งของสถานีการค้าของเนเธอร์แลนด์ในสมัยกรุงศรีอยุธยา
ซึ่งต่อมาได้มีการดำเนินการส่งมอบแก่กระทรวงวัฒนธรรม โดยใช้ชื่อว่าบ้านฮอลันดาซึ่งจัดตั้งเป็น
ศูนย์เรียนรู้และโบราณสถานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์มีจุดประสงค์หลักคือ การให้ข้อมูลและความรู้
แก่นักท่องเที่ยวเกี่ยวกับประวัติศาสตร์หมู่บ้านฮอลันดา และความสัมพันธ์ระหว่างประเทศไทยและ
ประเทศเนเธอร์แลนด์

ในเวลาต่อมา มีการดำเนินการจ้างก่อสร้างอาคารอาคารศูนย์ข้อมูลประวัติศาสตร์ ภายใต้
การควบคุมงานโดยอุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา ตั้งแต่วันที่ ๖ กันยายน ๒๕๕๓ กระทั่ง
แล้วเสร็จช่วงปลายปี พ.ศ. ๒๕๕๓ โดยใช้งบประมาณที่ได้รับการสนับสนุนจากสมเด็จพระราชินีนาถเบียทริกซ์
และเจ้าชายวิลเลม - อเล็กซานเดอร์ (กษัตริย์องค์ปัจจุบันของเนเธอร์แลนด์) ผ่านรัฐบาลเนเธอร์แลนด์
และรัฐบาลไทย เนื่องในโอกาสเฉลิมฉลองวาระครบรอบความสัมพันธ์ ๔๐๐ ปี ไทย - ฮอลันดา

อย่างไรก็ดี ซึ่งพื้นที่ดังกล่าวได้เคยขึ้นบัญชีเป็นโบราณสถาน แต่ปัจจุบันปรากฏชื่อบุคคลอื่น
เป็นเจ้าของในโฉนดและเกิดการเรียกร้องสิทธิในที่ดินดังกล่าวขึ้น

๑. กระทรวงวัฒนธรรม ได้เรียกคืนที่ดินดังกล่าวกลับมาเป็นโบราณสถานหรือไม่ ขอทราบรายละเอียด

สืบเนื่องจากราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ ๕๕ หน้า ๔๐๐๕ วันที่ ๒๗ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๑
ประกาศการขึ้นทะเบียนโบราณสถาน โดยชื่อ “บ้านฮอลันดา อำเภอกรุงเก่า ตำบลสวนพลู
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา” โดยมีได้แสดงขอบเขตของโบราณสถาน

พ.ศ. ๒๕๕๔ วัดพัญญูเชิงวรวิหารทำการรังวัดตรวจสอบพื้นที่ จึงทราบว่าที่ดินโบราณสถาน
หมู่บ้านฮอลันดาเป็นกรรมสิทธิ์ของวัด จึงเป็นประเด็นปัญหาเรื่องที่ดินสืบทอดมา คือ ที่ดินแปลงที่ตั้ง
โบราณสถานบ้านฮอลันดาเป็นกรรมสิทธิ์ของวัดพัญญูเชิงฯ ซึ่งออกโฉนดตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๐๑
ส่วนที่ดินทางเข้า - ออก จำเป็นต้องผ่านที่ดินกรรมสิทธิ์ของวัดพัญญูเชิงฯ ของนายชวน ศรีเปลี่ยนจันทร์
และนายประจักษ์ ชัยอำนาจ

กระทรวงวัฒนธรรม โดยกรมศิลปากรได้หารือร่วมกับเจ้าของกรรมสิทธิ์ในที่ดินหลายครั้งระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๕๕ - ปัจจุบัน โดยมีความคืบหน้าในการดำเนินการ ดังนี้

๑) การจัดการปัญหาเรื่องกรรมสิทธิ์ที่ดินที่ตั้ง อุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา ได้ดำเนินการเจรจากับวัดพนัญเชิงฯ เพื่อขอผาติกรรมที่ดินแปลงที่ตั้งโบราณสถาน ซึ่งได้ประสานสำนักงานที่ดินฯ ประเมินราคาที่ดินแปลงดังกล่าวเป็นเงิน ๑,๗๕๗,๔๐๐.- บาท เบื้องต้น ได้ข้อสรุปคือ วัดพนัญเชิงฯ ไม่ขัดข้องการผาติกรรมที่ดินที่ตั้งโบราณสถานบ้านฮอลันดา เนื่องจากอาคารศูนย์ข้อมูลฯ เป็นสัญลักษณ์ที่แสดงถึงความสัมพันธ์อันดีระหว่างไทยกับเนเธอร์แลนด์ โดยให้ดำเนินการตามขั้นตอนผ่านสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดพระนครศรีอยุธยา เพื่อนำเรื่องดังกล่าวเข้าสู่ที่ประชุมของมหาเถรสมาคมต่อไป

๒) ทางเข้าออกหมู่บ้านฮอลันดาซึ่งมีผู้เกี่ยวข้องอย่างน้อย ๓ ฝ่าย ซึ่งอยู่ระหว่างการเจรจาเช่นกัน โดยในเบื้องต้นมีความคืบหน้า ตามลำดับ ดังนี้

- วัดพนัญเชิงฯ มีแผนจะทำประตูเปิด - ปิดเป็นเวลาบริเวณโรงเรียนวัดพนัญเชิง (ไตรรัตน์นายก) โดยสามารถเข้าออกได้ แต่เปลี่ยนเส้นทางเลาะตามขอบเขตที่ดินของวัด ซึ่งหากใช้เส้นทางนี้ จะมีปัญหาด้านทิศใต้เนื่องจากมีอาคาร ๒ อาคารขวางเส้นทางอยู่ จึงควรเจรจากับนายประจักษ์ ชัยอำนวย เจ้าของที่ดินที่ติดกับวัด เพื่อขอใช้ที่ดินบางส่วนเชื่อมกับทางเข้า - ออกไปยังคานเรือ

- ที่ดินนายประจักษ์ ชัยอำนวย เบื้องต้นแจ้งความจำนงต่อนายฉัตรวิณ พงษ์เกตุรัตน์ ตัวแทนของนายประจักษ์ ชัยอำนวย และได้เสนอร่างแนวทางการแก้ไขปัญหาเส้นทางเข้า - ออกแล้ว

- ที่ดินคานเรือ โดยนายชัชวาลย์ ศรีเปลี่ยนจันทร์ (เจ้าของที่ดินแปลงนายช้วน ศรีเปลี่ยนจันทร์) ยินดีให้ใช้เส้นทางเข้า - ออก

อย่างไรก็ตามเพื่อการบริหารจัดการที่ยั่งยืน ป้องกันปัญหาที่จะเกิดขึ้นตามมาในอนาคต การได้มาซึ่งที่ดินดังกล่าวสามารถทำได้โดยการขอซื้อจากเจ้าของกรรมสิทธิ์และเวนคืนที่ดิน ซึ่งอยู่ระหว่างการประเมินถึงข้อจำกัดของแต่ละแนวทางต่อไป

๒. กระทรวงวัฒนธรรมมีการจัดเก็บข้อมูล จำนวนนักท่องเที่ยว ทั้งในประเทศและต่างประเทศ ว่ามีจำนวนมากน้อยเพียงใดหรือไม่ ขอทราบรายละเอียด

กระทรวงวัฒนธรรม โดยกรมศิลปากรดำเนินการจัดเก็บข้อมูลสถิตินักท่องเที่ยวหมู่บ้านฮอลันดา ตั้งแต่เดือนธันวาคม ๒๕๖๐ จนถึงปัจจุบัน โดยมีสถิติผู้เข้าชมจำแนกรายปี ดังนี้

ปี พ.ศ. ๒๕๖๐ เฉพาะเดือนธันวาคม มีจำนวนผู้เข้าชมรวมทั้งสิ้น ๓๐๒ คน

ปี พ.ศ. ๒๕๖๑ มีจำนวนผู้เข้าชมรวมทั้งสิ้น ๗,๓๒๗ คน โดยเริ่มจำแนกประเภทผู้เข้าชมระหว่างเดือนสิงหาคม - ธันวาคม โดยในช่วง ๕ เดือนดังกล่าว มีชาวไทยเข้าชมจำนวน ๒,๒๕๖ คน ชาวต่างประเทศเข้าชม ๖๕๒ คน นักเรียน/นักศึกษา จำนวน ๒๑๐ คน นักบวช ๑ คน และแขกของทางราชการ ๕ คน

ปี พ.ศ. ๒๕๖๒ มีจำนวนผู้เข้าชมรวมทั้งสิ้น ๖,๐๒๒ คน แบ่งเป็นชาวไทยจำนวน ๓,๗๔๐ คน ชาวต่างประเทศ ๑,๖๘๑ คน และนักเรียน/นักศึกษา จำนวน ๖๓๗ คน

ปี พ.ศ. ๒๕๖๓ ระหว่างเดือนมกราคม - มีนาคม มีจำนวนผู้เข้าชมรวมทั้งสิ้น ๓,๙๑๑ คน แบ่งเป็นชาวไทยจำนวน ๒,๕๒๕ คน ชาวต่างประเทศ ๗๘๗ คน และนักเรียน/นักศึกษา จำนวน ๕๙๙ คน

เนื่องจากกระทรวงวัฒนธรรม โดยกรมศิลปากรยังต้องแก้ปัญหาเรื่องพื้นที่ตามข้อ ๑ ซึ่งหากได้ข้อยุติที่กรมศิลปากรได้เป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบดูแลพื้นที่ดังกล่าว ก็จะจัดทำแผนการบริหารจัดการ และแผนการประชาสัมพันธ์สำหรับบ้านฮอลันดา ให้เกิดประโยชน์เป็นแหล่งเรียนรู้สำหรับคนในพื้นที่ และนักท่องเที่ยวอย่างเป็นระบบต่อไป

๓. กระทรวงวัฒนธรรม มีการจัดสรรงบประมาณเพื่อดูแลสถานที่ดังกล่าวมาน้อยเพียงใด และมีการบริหารจัดการรายได้และรายจ่ายอย่างไร ขอทราบรายละเอียด

กระทรวงวัฒนธรรม ขอเรียนให้ทราบว่าเมื่อรับโอนหมู่บ้านฮอลันดามาอยู่ในการบริหารของกรมศิลปากร โดยจัดเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยประจำอยู่ตลอดเวลา พนักงานดูแลโบราณสถาน ตรวจตราและทำความสะอาดพื้นที่ พร้อมทั้ง จัดนักวิชาการวัฒนธรรมทำหน้าที่ประจำศูนย์ข้อมูลบ้านฮอลันดา เพื่อบริการข้อมูลแก่ผู้ที่เข้าใช้บริการ เปิดบริการในวันพุธ - อาทิตย์ เวลา ๐๙.๐๐-๑๕.๓๐ น. โดยมีได้เก็บค่าธรรมเนียมแต่อย่างใด

ว่ากระทรวงวัฒนธรรม โดยกรมศิลปากรได้รับผิดชอบค่าสาธารณูปโภค (ค่าไฟ - ค่าน้ำประปา) มาตั้งแต่เริ่มเปิดให้บริการจนถึงปัจจุบัน สำหรับการซ่อมบำรุงทรัพย์สินและอาคารศูนย์ข้อมูลประวัติศาสตร์ โดยใช้เงินงบประมาณของอุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา สรุปรายปี ดังนี้

ปี พ.ศ. ๒๕๕๖ ค่าไฟฟ้ารวมทั้งสิ้น ๑,๑๘๗,๔๑๒.๘๔ บาท ค่าน้ำประปารวมทั้งสิ้น ๕๖๑.๗๕ บาท

ปี พ.ศ. ๒๕๕๗ ค่าไฟฟ้ารวมทั้งสิ้น ๑๘๒,๙๘๖.๗๙ บาท ค่าน้ำประปารวมทั้งสิ้น ๑,๓๑๐.๗๕ บาท

ปี พ.ศ. ๒๕๕๘ ค่าไฟฟ้ารวมทั้งสิ้น ๒๐๐,๑๑๗.๕๕ บาท ค่าน้ำประปารวมทั้งสิ้น ๔๖,๖๗๔.๔๘ บาท

ปี พ.ศ. ๒๕๕๙ ค่าไฟฟ้ารวมทั้งสิ้น ๑๘๙,๕๑๑.๓๓ บาท ค่าน้ำประปารวมทั้งสิ้น ๖,๑๖๑.๖๐ บาท

ปี พ.ศ. ๒๕๖๐ ค่าไฟฟ้ารวมทั้งสิ้น ๑๓๘,๐๕๑.๐๘ บาท ค่าน้ำประปารวมทั้งสิ้น ๖,๐๓๘.๐๒ บาท

ปี พ.ศ. ๒๕๖๑ ค่าไฟฟ้ารวมทั้งสิ้น ๔๐,๐๔๕.๘๗ บาท ค่าน้ำประปารวมทั้งสิ้น ๑๐,๔๔๔.๕๔ บาท

ปี พ.ศ. ๒๕๖๒ ค่าไฟฟ้ารวมทั้งสิ้น ๙๖,๑๙๕.๗๓ บาท ค่าน้ำประปารวมทั้งสิ้น ๑๙,๐๒๕.๖๘ บาท

ปี พ.ศ. ๒๕๖๓ ค่าไฟฟ้าเดือนมกราคม - กุมภาพันธ์ ๑๓,๗๓๑.๔๐ บาท

ค่าน้ำประปาเดือนมกราคม - กุมภาพันธ์ ๑,๑๔๗.๕๘ บาท

ทั้งนี้ กระทรวงวัฒนธรรม โดยกรมศิลปากรได้เสนอคำขอรับจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๔ รายการซ่อมแซมอาคารบ้านฮอลันดา จำนวนเงิน ๑,๕๐๐,๐๐๐ บาท (หนึ่งล้านห้าแสนบาทถ้วน) แต่ไม่ได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากสำนักงบประมาณในรายการดังกล่าว อย่างไรก็ตาม จะมีการพิจารณาขอรับการสนับสนุนงบประมาณเพื่อดำเนินการในปีงบประมาณต่อไป

๔. กระทรวงวัฒนธรรม มีการดูแลบำรุงรักษาสถานที่ดังกล่าวให้อยู่ในสภาพที่ดีหรือไม่ อย่างไร โดยเฉพาะอย่างยิ่งเกี่ยวกับปัญหาน้ำท่วมและการจัดระเบียบทางเข้าจากถนนใหญ่อย่างไร ขอทราบรายละเอียด

กระทรวงวัฒนธรรม โดยกรมศิลปากรจัดพนักงานดูแลโบราณสถานตรวจตราและบำรุงรักษาโบราณสถานบ้านฮอลันดามาตลอดตั้งแต่ได้รับโอนจากมูลนิธิหมู่บ้านฮอลันดา ส่วนการบริหารจัดการแก้ไขปัญหาน้ำท่วมนั้น ขอเรียนให้ทราบว่าเดิมได้มีการติดตั้งระบบป้องกันน้ำท่วมไว้แล้ว ซึ่งเป็นโครงการที่ร่วมมือกันระหว่างมูลนิธิบ้านฮอลันดา สถานทูตเนเธอร์แลนด์ประจำประเทศไทย และกรมศิลปากรภายใต้โครงการป้องกันน้ำท่วมและงานปรับปรุงภูมิทัศน์บ้านฮอลันดา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ภายหลังได้รับโอนจากมูลนิธิหมู่บ้านฮอลันดา อุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยาก็ได้บำรุงรักษา ระบบต่าง ๆ บริเวณโบราณสถานบ้านฮอลันดาเสมอมา ทั้งนี้ การเสนอคำขอรับจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๔ รายการซ่อมแซมอาคารบ้านฮอลันดา ตามข้อ ๓ ครอบคลุมค่าใช้จ่ายในการบำรุงรักษาระบบต่าง ๆ ของโบราณสถานบ้านฮอลันดาด้วย

สำหรับกรณีการจัดระเบียบทางเข้าจากถนนใหญ่ กระทรวงวัฒนธรรม โดยกรมศิลปากรมอบหมายให้อุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา สำนักศิลปากรที่ ๓ พระนครศรีอยุธยา เสร็จจากกับผู้เกี่ยวข้อง ซึ่งมีผู้เกี่ยวข้อง ๓ ฝ่าย คือ ๑) วัดพนัญเชิงวรวิหาร ๒) นายณัฐวิน พงษ์เกตุรัตน์ (ตัวแทนนายประจักษ์ ชัยอำนาจ เจ้าของกรรมสิทธิ์ที่ดินติดทางหลวงหมายเลข ๓๔๗๗ บางปะอิน-อยุธยา) และ ๓) นายชัชวาลย์ ศรีเปลี่ยนจันทร์ (เจ้าของที่ดินแปลงนายช้วน ศรีเปลี่ยนจันทร์ ที่ดินติดหมู่บ้านฮอลันดา) ซึ่งอุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยาอยู่ระหว่างการสำรวจจริงวัดและจัดทำผังแสดงรูปแบบ - รายละเอียดเส้นทางเข้า - ออก เพื่อประกอบการพิจารณาขอซื้อจากเจ้าของกรรมสิทธิ์ต่อไป